

Recensie Voor heel even Nederlands Dagblad ★★★★★

Micha Wertheim Voor Heel Even: Stevige kritiek op de gedachtenpolitie

De nieuwste show van cabaretier Micha Wertheim heeft een vreemd soort spanning. Voortdurend ben je op je hoede: wat gaat er nu weer gebeuren? En hoe brengt hij alle losse eindjes samen tot één kloppend geheel?

Als Micha Wertheim tijdens een van de coronalockdowns een rondje gaat fietsen, passeert hij een vrouw op een bankje langs de weg. Uit het niets scheldt ze hem uit voor idioot en roept hem na: 'Het is hier geen Formule 1-circuit!' Hoewel Wertheim schrikt van de uitbarsting, zet die hem ook aan het denken. Is dat wat de vrouw doet niet hetzelfde als wat hij doet, show na show? Zijn publiek bestoken met meningen waarmee ze het misschien niet eens zijn en waarmee ze op dat moment ook zeker niks kunnen. Hij besluit dat het tijd is voor een radicale verandering: voortaan zal hij zich nog maar zeer zijdelings en indirect tot de mensen in de zaal verhouden.

Hoe dat precies uitwerkt in 'Micha Wertheim Voor Heel Even' kan hier beter niet onthuld worden – het zou het kijkplezier maar bederven – maar één ding is zeker: Wertheim laat zich weer van zijn meest eigenzinnige kant zien in zijn nieuwste show. Spottend noemt hij zichzelf ergens gedurende de voorstelling 'een cabaretier die zijn gebrek aan fantasie verbergt achter vormexperimenten'. Het is een aardige typering van zijn eigen werk. Die vormexperimenten kwamen in meerdere shows al tot uiting. Beruchte voorbeelden zijn 'Micha Wertheim Voor De Zoveelste Keer' waarin het laatste deel van de voorstelling een letterlijke herhaling vormt van dat wat Wertheim al eerder gezegd heeft en 'Micha Wertheim Ergens Anders' waarin de cabaretier, tot woede van veel bezoekers, nota bene afwezig bleek te zijn. Een klein robotje gaf aanwijzingen aan het publiek waarmee ze zelf de show konden maken. Daarmee zoekt hij de grenzen op van wat zijn publiek acceptabel vindt.

Het geeft ook aan zijn nieuwste show een vreemd soort spanning. Voortdurend ben je op je hoede: wat gaat er nu weer gebeuren? En hoe brengt Wertheim alle losse eindjes samen tot één kloppend geheel? Zo laat hij weten dat een aanzienlijk deel

van de voorstelling, een zeer herkenbare anekdote van bijna een half uur over vakantie, geschrap is. Wertheim wil inclusief zijn en aangezien een aanzienlijk deel van de wereldbevolking niet op vakantie kan, zou hij hen hiermee buitensluiten. Toch komt de verwijzing naar die gesneuvelde scène voortdurend terug en vormt een grap op zichzelf. Bijkomend voordeel voor Wertheim: hij kan een half uur eerder naar huis.

Het haalt af en toe de vaart wat uit de voorstelling, als de nadruk meer ligt op de verwachting dan op de vervulling van de grap. Toch blijft er voldoende te lachen over. Hij kondigt grappen aan die, als ze daadwerkelijk gemaakt worden, toch verrassend fris aanvoelen. Ook blijkt er ruimte voor opvallend flauwe grappen. De rol tape die de technicus op het podium liet liggen, omdat hij blijkbaar ook een rolletje in de voorstelling wilde hebben. Of als Wertheim aan een vrouwelijke journalist gaat uitleggen wat *mansplaining* is. De voorstelling zal uiteindelijk culmineren in een knap staaltje absurdisme.

Hoewel Wertheim inderdaad opnieuw kiest voor een vormexperiment is het gebrek aan fantasie dat hij zichzelf verwijt, misplaatst. 'Micha Wertheim Voor Heel Even' is juist een ultieme ode aan de verbeelding. Het gaat om werelden die je kunt creëren als je de fantasie de vrije loop laat. Gedachten zijn vrij en bieden onbeperkte mogelijkheden. Enerzijds roept Wertheim hiermee de ideale wereld tevoorschijn zoals hij die voor zich ziet. Tegelijkertijd is het een stevige kritiek op de gedachtepolitie die zelfs ideeën onder kritiek stelt. Soms zullen die inderdaad minder bruikbaar lijken en ingewisseld worden voor beter bruikbare exemplaren, maar laat dat geen reden zijn de wereld in te perken door wat wel of niet gedacht mag worden. (Dat levert overigens ook enkele snoeiharde grappen op, waarbij Wertheim in het midden laat of hij ze zelf eigenlijk wel gepast vindt.)

Wie met een onbevangen, open houding en met opperste concentratie de theaterzaal betreedt, heeft met 'Micha Wertheim Voor Heel Even' een show waar geregeld, zoals de cabaretier zelf zegt, een 'lach op zit', die de hersens laat kraken en die een eerbetoon brengt aan een ieder die vrijuit en onbegrensd durft te denken.